

LUONNOS 21.9.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verontilityslain 12 ja 12 f §:n sekä tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain sekä tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain säännöksiä, jotka koskevat veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksia ja väliaikaisesti sovellettavaa jako-osuutta vero vuosille 2023–2027.

Jako-osuuksien muutoksilla kompensoitaisiin hallituksen vuoden 2023 talousarvioesitykseen sisältyvistä, ostovoiman vahvistamiseksi toteutettavista varhaiskasvatusmaksujen alentamisesta sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisesta aiheutuva vaikutus kunnille.

Lisäksi jako-osuuksien muutoksilla kompensoitaisiin nettomääräisesti kunnille yhteisöverotukseen tehtävistä veroperustemuutoksista aiheutuvat verotuottomuutokset pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.1.1 Yleistä	5
4.1.2 Verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annettu laki.....	5
4.1.3 Tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annettu laki	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
4.2.1 Varhaiskasvatuseräysten alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisen kompensointi kunnille	7
4.2.2 Elinkeinoverotuksen veroperustemuutosten verotuottovaikutusten kompensointi kunnille.....	8
4.2.3 Vaikutukset yksittäisiin kuntiin.....	8
5 Lausuntopalaute	8
6 Voimaantulo	8
7 Suhde muihin esityksiin.....	8
7.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	8
7.2 Suhde talousarvioesitykseen	9
LAKIEHDOTUKSET	10
1. Laki verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	10
2. laki tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	11
LIITE	13
RINNAKKAISTEKSTIT	13
1. Laki verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	13
2. Laki tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta	14

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Talouden näkymät ovat heikentyneet kevään 2022 jälkeen, mihin vaikuttaa erityisesti Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan sekä kiihtynyt inflaatio. Pääministeri Sanna Marinin hallitus päätti budjettiriihessä 1.9.2022, että osana hallituksen toimia ostovoiman tukemiseksi alennetaan varhaiskasvatusmaksuja pysyvästi 70 miljoonalla eurolla sekä korotetaan yksityisen hoidon tuen hoitolisää pysyvästi 100 eurolla kuukaudessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain (1503/2016) 5 §:n muuttamisesta. Varhaiskasvatusmaksujen alentamista koskevan lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 alusta. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen johdosta kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan 70 miljoonalla eurolla vuodessa. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain (1290/2002), lapsilisälain (796/1992) ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996). Muutoksella toteutettaisiin yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottaminen, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2023. Yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen arvioitu kustannus kunnille on 2 miljoonaa euroa vuodessa.

Hallituksen budjettiriihessä tekemän päätöksen mukaisesti varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutuksia kompensoidaan kunnille verovuositasolla 100 miljoonalla eurolla kuntien yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla. Tähän esitykseen sisältyvät näihin kompensatioihin liittyvät kuntien yhteisöveron jako-osuuden muutoksia koskevat ehdotukset.

Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävehennyksestä verotuksessa sekä esityksen laeiksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 annetun lain (1572/2019) muuttamisesta, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 a §:n muuttamisesta, maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 5 §:n muuttamisesta sekä tuloverolain (1535/1992) 33 d §:n muuttamisesta. Valtiovarainministeriö valmistelee edellä mainitut esitykset. Uuden tutkimus- ja kehittämistoiminnan verokannustimen arvioidaan pienentävän vuonna 2023 yhteisöveron tuottoa noin 76 miljoonalla eurolla ja vuodesta 2024 alkaen noin 94 miljoonalla eurolla vuodessa vuoden 2023 tasossa arvioituna. Hallituksen päätöksen jatkaa koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden kaksinkertaista poistomahdollisuutta verotuksessa vuosien 2020–2023 lisäksi myös vuosille 2024 ja 2025 arvioidaan pienentävän yhteisöveron tuottoa vuonna 2024 noin 275 miljoonalla eurolla ja vuonna 2025 noin 218 miljoonaa euroa. Muutos kasvattaa yhteisöveron tuottoa vuonna 2026 noin 123 miljoonalla eurolla, vuonna 2027 noin 92 miljoonalla eurolla, vuonna 2028 noin 69 miljoonalla eurolla ja vuonna 2029 noin 52 miljoonalla eurolla vuoden 2024 tasossa arvioituna.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti. Yhteisöveroperusteita koskevat kompensatiot toteutetaan yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla. Tähän esitykseen sisältyvät edellä mainittuihin veroperustemuutoksiin liittyvät kuntien yhteisöveron jako-osuuden muutoksia koskevat ehdotukset.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa 10.10.2022.

Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 21.9.–3.10.2022.

Lausuntoja saapui lausuntoaikana [xx]. Lausuntopyyntö ja saadut lausunnot ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa [valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella VM113:00/2022](https://valtioneuvosto.fi/hankkeet/tunnuksella/VM113:00/2022).

2 Nykytila ja sen arviointi

Veronsaajaryhmien pysyvistä jako-osuuksista säädetään verontilityslain (532/1998) 12 §:ssä. Väliaikaisesti sovellettavista verovuosien 2020–2027 yhteisöveron jako-osuuksista säädetään verontilityslain 12 f §:ssä, joten nyt voimassa olevaa verontilityslain 12 §:ää sovellettaisiin seuraavan kerran verovuodelta 2028 tehtävissä tilityksissä. Viimeisimmistä muutoksista yhteisöveron jako-osuuksiin säädetään laissa 1262/2021, joka tulee voimaan 1.1.2023.

Tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 3 momentissa säädetään osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentista. Edellisestä poiketen veron määräytymisestä verovuosina 2020–2027 säädetään lain 124 b §:ssä. Näiden yhteisöjen tuloveroprosentti vastaa kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Viimeisimmistä muutoksista osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentteihin säädetään laissa 1264/2021, joka tulee voimaan 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveystalvija sekä pelastustointia koskevan uudistuksen, jäljempänä *sote-uudistus*, mukainen rahoituksen siirto kunnilta valtiolle tulee voimaan vuoden 2023 alusta. Kuntien yhteisövero-osuuksia on sote-uudistuksen yhteydessä päätetty alentaa yhdellä kolmasosalla ja valtion osuuksia korottaa vastaavasti vuoden 2023 alusta. Sote-uudistuksen yhteydessä hyväksytyistä yhteisöveron jako-osuuden muutoksista on annettu hallituksen esitys HE 241/2020 vp, jota koskee laki 621/2021. Sittenmin sote-uudistukseen perustuvia yhteisöveron jako-osuuksia on muutettu 1.1.2023 voimaan tulevalla lailla 1262/2021, jota koskee hallituksen esitys HE 213/2021 vp. Nyt annettavalla esityksellä muutetaan 1.1.2023 voimaan tulevia, laissa 1262/2021 säädettyjä jako-osuuksia. Sote-uudistuksen tuoma yhden kolmasosan leikkaus kuntien jako-osuuteen on siten huomioitu myös tämän, sote-uudistuksen hyväksymisen jälkeen annettavan, esityksen yhteisöveron jako-osuutta koskevassa laskennassa.

Yksittäisen kunnan yhteisöveron jako-osuus määräytyy verontilityslain 13 §:n mukaan. Kunnan jako-osuus on kahden viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvo. Kunnan jako-osuus on yritystoimintaerän ja metsäerän summan suhteellinen osuus kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta.

Vuoden 2023 yhteisöveron maksuunpanon mukainen tuottoarvio on 8 019 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 vastaava tuottoarvio 8 315 miljoonaa euroa. Veroperustemuutosten jako-osuus-kompensaatiot perustuvat yhteisöveron tuottoarvioihin ennen veroperustemuutosten huomiointia näissä tuottoarvioissa. Tuottoarviot ovat ennusteita ja perustuvat tämän esityksen antamisajankohdan mukaiseen valtiovarainministeriön arviointiin yleisestä ja yritysten talouskehityksestä. Tuottoarviot päivittyvät myöhempien talouskehitystä koskevien ennusteiden ja toteutumatiotojen muuttuessa. Tuottoarvioissa on huomioitu myös yleisradiovero.

3 Tavoitteet

Esitys liittyy hallituksen budjettiriihessä päättämiin toimiin ostovoiman vahvistamiseksi. Esityksen tavoitteena on korvata kunnille varhaiskasvatusmaksujen pysyvästä alenemisesta johtuvaa maksutulojen vähenemistä sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Lisäksi esityksen tavoitteena on kompensoida elinkeinoverotuksen veroperustemuutoksista aiheutuvat yhteisöveron verotuottomuutokset kunnille hallitusohjelman mukaisesti.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Yleistä

Esityksessä ehdotetaan, että varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kunnille kompensoitaisiin budjettiriihessä päätetyn mukaisesti verovuosisalla 100 miljoonalla eurolla yhteisöveron jako-osuuden kautta. Kompensaatio toteutettaisiin kunnille vuoden 2023 alusta lukien.

Uudesta tutkimus- ja kehittämistoiminnan verokannustimesta sekä hallituksen päätöksestä jatkaa koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden kaksinkertaista poistomahdollisuutta verotuksessa vuosien 2020–2023 lisäksi myös vuosille 2024 ja 2025 aiheutuvat muutokset yhteisöveron tuottoon ehdotetaan kompensoitavaksi kunnille yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla.

Kunkin kompensoitavan muutoksen vaikutukset yhteisöveron jako-osuuksiin lasketaan erikseen perustuen siihen yhteisöveron tuottoarvioon, jossa veroperustemuutoksen vaikutusta ei ole otettu huomioon.

4.1.2 Verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annettu laki

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain 12 §:ää.

Lain 12 §:ssä säädettyä kuntien pysyvää osuutta yhteisöveron tuotosta ehdotetaan korotettavaksi 1,51 prosenttiyksiköllä 21,88 prosentista 23,39 prosenttiin ja valtion jako-osuutta alennettavaksi vastaavasti 78,12 prosentista 76,61 prosenttiin.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain 12 f §:n 4–8 kohtaa. Johtuen päätöksestä jatkaa koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden kaksinkertaista poistomahdollisuutta verotuksessa vuosina 2024 ja 2025, tulisi lain 12 f §:ään myös lisättäväksi uusi 9 ja 10 kohta veronsaajaryhmien jako-osuuksista verovuosina 2028 ja 2029. Lisättävien kohtien myötä tulisi myös 12 f §:n otsikko päivittää muutosta vastaavasti.

Lain 12 f §:ää muutettaisiin edellä kuvatusti siten, että verovuodelta 2023 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 1,46 prosenttiyksiköllä ja valtion jako-osuutta alennettaisiin vastaavasti. Vero-vuodelta 2024 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 2,20 prosenttiyksiköllä ja valtion

osuutta alennettaisiin vastaavasti. Verovuodelta 2025 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 2,06 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennettaisiin vastaavasti. Verovuodelta 2026 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 1,20 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennettaisiin vastaavasti. Verovuodelta 2027 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 1,28 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennettaisiin vastaavasti. Verovuodelta 2028 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 1,34 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennettaisiin vastaavasti. Verovuodelta 2029 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin 1,38 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennettaisiin vastaavasti.

Edellä mainituista kuntien yhteisöveron jako-osuuksien korotuksista 1,25 prosenttiyksikköä liittyy varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen kompensoimiseen kunnille. Loput verovuosille 2023–2029 kohdistuvista jako-osuuksien muutoksista liittyvät elinkeinoverotuksen veroperustemuutoksien verotuottovaikutusten kompensointiin.

Seuraavissa taulukoissa esitetään lailla 1262/2021 säädetyt valtion ja kuntien jako-osuudet, uusien veroperustemuutoksien vaikutukset jako-osuuksiin sekä tässä esityksessä ehdotetut uudet jako-osuudet verovuonna 2023.

Taulukko 1. Yhteisöveron valtion pysyvä jako-osuus sekä jako-osuudet verovuosina 2023-2029

	pysyvä	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lailla 1262/2021 annetut 1.1.2023 voimaan tuleviksi säädetyt jako-osuudet. Vuosien 2028 ja 2029 osalta vertailu tehdään pysyvään jako-osuuteen.	78,12	77,55	78,53	78,39	78,30	78,23	78,12	78,12
Muutokset (%-yks.) yhteensä, josta	-1,51	-1,46	-2,20	-2,06	-1,20	-1,28	-1,34	-1,38
- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävehennys	-0,26	-0,21	-0,25	-0,25	-0,25	-0,26	-0,26	-0,26
- Korotettujen poistojen jatko	0	0	-0,70	-0,56	0,30	0,23	0,17	0,13
- Varhaiskasvatusmaksujen alennuksen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotus	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25
Ehdotetut uudet jako-osuudet	76,61	76,09	76,33	76,33	77,10	76,95	76,78	76,74

Taulukko 2. Yhteisöveron kuntien pysyvä jako-osuus sekä jako-osuudet verovuosina 2023-2029

	pysyvä	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lailla 1262/2021 annetut 1.1.2023 voimaan tuleviksi säädetyt jako-osuudet. Vuosien 2028 ja 2029 osalta vertailu tehdään pysyvään jako-osuuteen.	21,88	22,45	21,47	21,61	21,7	21,77	21,88	21,88
Muutokset (%-yks.) yhteensä, josta	1,51	1,46	2,20	2,06	1,20	1,28	1,34	1,38
- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähenys	0,26	0,21	0,25	0,25	0,25	0,26	0,26	0,26
- Korotettujen poistojen jatko	0	0	0,70	0,56	-0,30	-0,23	-0,17	-0,13
- Varhaiskasvatusmaksujen alennuksen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotus	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Ehdotetut uudet jako-osuudet	23,39	23,91	23,67	23,67	22,90	23,05	23,22	23,26

4.1.3 Tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annettu laki

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain 124 §:n 3 momenttia sekä 124 b §:ää.

Viitaten edellä luvussa 4.1.2 kuvattuun, muutettaisiin esityksen myötä verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain 12 §:ssä säädettyjä yhteisöveron jako-osuuksia ja 12 f §:ssä säädettyjä väliaikaisia yhteisöveron jako-osuuksia. Näistä muutoksista johtuen ehdotetaan tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain 124 §:n 3 momenttia sekä 124 b §:ää muutettavaksi siten, että osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöistä saadun tulon pysyvä tuloveroprosentti vastaisi jatkossakin kuntien osuutta yhteisöverosta. Lain 124 b §:ään täten myös lisättäisiin uusi 9 ja 10 kohta kuvaamaan osittain verovapaan yhteisön, tiekunnan ja yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöistä saadun tulon tuloveroprosentteja verovuosina 2028 ja 2029. Lisättävien kohtien myötä tulisi myös 124 b §:n otsikko päivittää muutosta vastaavasti.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisen kompensointi kunnille

Kuntien yhteisöveron jako-osuuden korottaminen 1,25 prosenttiyksiköllä varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisen kompensoimiseksi lisää kuntien verovuoden 2023 yhteisöverotuottoja 100 miljoonalla eurolla. Valtion verotuotot pienenevät vastaavasti. Ehdotetun muutoksen arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2023 noin 90 miljoonalla eurolla ja pienentävän valtion tilityksiä vastaavalla määrällä. Lisäksi muutoksen arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2024 noin 100

miljoonalla eurolla ja pienentävän valtion tilityksiä vastaavalla määrällä. Tätä seuraavina vuosina vaikutus vaihtelee riippuen maksuunpannun yhteisöveron määrästä.

4.2.2 Elinkeinoverotuksen veroperustemuutosten verotuottovaikutusten kompensointi kunnille

Elinkeinoverotuksen veroperustemuutokset vaikuttavat yhteisöveron tuottoon luvussa 1.1 mainitulla tavalla verovuosina 2023–2029. Tässä esityksessä ehdotetut elinkeinoverotukseen liittyvät jako-osuuksien muutokset kasvattavat kuntien yhteisöverotuottoja vuosina 2023–2025 ja 2027–2029 sekä pienentävät vuonna 2026 niin, että mainittujen yhteisöveroperusteiden verotuottovaikutukset ovat kunnille neutraalit. Muutokset pienentävät valtion yhteisöverotuottoja vuosina 2023–2025 ja 2027–2029 sekä kasvattavat vuonna 2026 valtion verotuottoja vastaavasti. Kaikki verotuottoarviot on laskettu lakiesitysten antamishetken näkemyksen mukaisina yhteisöveron tuoton kehityksestä. Toteutunut vaikutus ilmenee lopullisen yhteisöveron maksuunpanon perusteella verotuksen valmistuttua verovuotta seuraavan vuoden lokakuun lopussa.

4.2.3 Vaikutukset yksittäisiin kuntiin

Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisen kompensoinnin vaikutuksia yksittäisiin kuntiin ei voida täsmälleen arvioida, koska tätä arviota tehdessä käytettävissä ei ole tarkkaa tietoa näiden toimien kuntakohtaisesta jakautumisesta. Voidaan kuitenkin arvioida, että näiden toimien kompensatio kohdistuu yksittäisiin kuntiin epätaisisesti suhteessa varhaiskasvatusmaksujen alentamisen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisen kustannuksiin. Varhaiskasvatusmaksut muodostuvat keskeisesti kunnissa asuvien perheiden koon, tulojen ja varhaiskasvatusajan perusteella, kun taas yhteisöverotuotto määräytyy yhteisöverokertymän sekä kunnan jako-osuuden perusteella, johon vaikuttavat keskeisesti kunnassa toimivien yritysten maksamat yhteisöverot. Siten voidaan arvioida, että kompensatiosta suhteellisesti suurimman osuuden saavat ne kunnat, joiden asukaskohtainen yhteisöverokertymä on muita korkeampi.

5 Lausuntopalaute

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2023.

Verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain 12 §:ään kohdistuvaa muutosta sovellettaisiin verovuodesta 2030 alkaen ja 12 f §:n 4–8 kohdan muutoksia sekä uutta 9 ja 10 kohtaa verovuosien 2023–2029 yhteisöveron tilityksiin.

7 Suhde muihin esityksiin

7.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy opetus- ja kulttuuriministeriön valmistelemaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta sekä sosi- ja terveysministeriön valmistelemaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain, lapsilisälain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lisäksi esitys liittyy sen kanssa samanaikaisesti annettaviin, valtiovarainministeriön valmistelemiin hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa sekä hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020–2023 annetun

lain muuttamisesta, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 a §:n muuttamisesta, maatalouden tuloverolain 5 §:n muuttamisesta sekä tuloverolain 33 d §:n muuttamisesta.

7.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun (1262/2021) 12 § sekä 12 f §:n otsikko ja 4–8 kohta ja
lisätään 12 f §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 559/2020, 1073/2020 ja 1262/2021, uusi 9 ja 10 kohta seuraavasti:

12 §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Valtion jako-osuus on 76,61 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,39 prosenttia yhteisöverosta.

12 f §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuosina 2020–2029

Poiketen siitä, mitä 12 §:ssä säädetään:

-
- 4) valtion jako-osuus verovuonna 2023 on 76,09 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,91 prosenttia yhteisöverosta;
 - 5) valtion jako-osuus verovuonna 2024 on 76,33 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,67 prosenttia yhteisöverosta;
 - 6) valtion jako-osuus verovuonna 2025 on 76,33 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,67 prosenttia yhteisöverosta;
 - 7) valtion jako-osuus verovuonna 2026 on 77,10 prosenttia ja kuntien jako-osuus 22,90 prosenttia yhteisöverosta;
 - 8) valtion jako-osuus verovuonna 2027 on 76,95 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,05 prosenttia yhteisöverosta;
 - 9) valtion jako-osuus verovuonna 2028 on 76,78 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,22 prosenttia yhteisöverosta;
 - 10) valtion jako-osuus verovuonna 2029 on 76,74 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,26 prosenttia yhteisöverosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tämän lain 12 §:ää sovelletaan verovuodesta 2030 alkaen ja 12 f §:n 4–10 kohtaa verovuosilta 2023–2029 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä.

2.

Laki

tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain (1264/2021) 124 §:n 3 momentti sekä 124 b §:n otsikko ja 4–8 kohta ja
lisätään 124 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 560/2020, 1074/2020 ja 1264/2021, uusi 9 ja 10 kohta seuraavasti:

124 §

Veron määräytyminen

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja 18 §:n 3 momentissa tarkoitetun tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,68.

124 b §

Veron määräytyminen verovuosina 2020–2029

Poiketen siitä, mitä 124 §:n 3 momentissa säädetään:

-
- 4) vuonna 2023 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,78;
 - 5) vuonna 2024 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,73;
 - 6) vuonna 2025 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,73;
 - 7) vuonna 2026 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,58;
 - 8) vuonna 2027 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,61;
 - 9) vuonna 2028 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,64;
 - 10) vuonna 2029 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,65.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Sanna Marin

Valtiovarainministeri Annika Saarikko

1.

Laki

verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verontilityslain 12 ja 12 f §:n muuttamisesta annetun (1262/2021) 12 § sekä 12 f §:n otsikko ja 4–8 kohta ja
lisätään 12 f §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 559/2020, 1073/2020 ja 1262/2021, uusi 9 ja 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Valtion jako-osuus on 78,12 prosenttia ja kuntien jako-osuus 21,88 prosenttia yhteisöverosta.

Valtion jako-osuus on 76,61 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,39 prosenttia yhteisöverosta.

12 f §

12 f §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuovina 2020–2027

Veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuovina 2020–2029

Poiketen siitä, mitä 12 §:ssä säädetään:

Poiketen siitä, mitä 12 §:ssä säädetään:

4) valtion jako-osuus verovuonna 2023 on 77,55 prosenttia ja kuntien jako-osuus 22,45 prosenttia yhteisöverosta;

4) valtion jako-osuus verovuonna 2023 on 76,09 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,91 prosenttia yhteisöverosta;

5) valtion jako-osuus verovuonna 2024 on 78,53 prosenttia ja kuntien jako-osuus 21,47 prosenttia yhteisöverosta;

5) valtion jako-osuus verovuonna 2024 on 76,33 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,67 prosenttia yhteisöverosta;

6) valtion jako-osuus verovuonna 2025 on 78,39 prosenttia ja kuntien jako-osuus 21,61 prosenttia yhteisöverosta;

6) valtion jako-osuus verovuonna 2025 on 76,33 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,67 prosenttia yhteisöverosta;

7) valtion jako-osuus verovuonna 2026 on 78,30 prosenttia ja kuntien jako-osuus 21,70 prosenttia yhteisöverosta;

7) valtion jako-osuus verovuonna 2026 on 77,10 prosenttia ja kuntien jako-osuus 22,90 prosenttia yhteisöverosta;

8) valtion jako-osuus verovuonna 2027 on 78,23 prosenttia ja kuntien jako-osuus 21,77 prosenttia yhteisöverosta.

8) valtion jako-osuus verovuonna 2027 on 76,95 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,05 prosenttia yhteisöverosta;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9) valtion jako-osuus verovuonna 2028 on 76,78 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,22 prosenttia yhteisöverosta;

10) valtion jako-osuus verovuonna 2029 on 76,74 prosenttia ja kuntien jako-osuus 23,26 prosenttia yhteisöverosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2023. Tämän lain 12 §:ää sovelletaan verovuodesta 2030 alkaen ja 12 f §:n 4–10 kohtaa verovuosilta 2023–2029 tehtävissä yhteisöveron tilityksissä.

2.

Laki

tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta annetun lain (1264/2021) 124 §:n 3 momentti sekä 124 b §:n otsikko ja 4–8 kohta ja

lisätään 124 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 560/2020, 1074/2020 ja 1264/2021, uusi 9 ja 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

124 §

124 §

Veron määräytyminen

Veron määräytyminen

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja 18 §:n 3 momentissa tarkoitetun tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,38.

Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja 18 §:n 3 momentissa tarkoitetun tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,68.

124 b §

124 b §

*Veron määräytyminen verovuosina 2020–
2027*

*Veron määräytyminen verovuosina 2020–
2029*

Poiketen siitä, mitä 124 §:n 3 momentissa säädetään:

Poiketen siitä, mitä 124 §:n 3 momentissa säädetään:

4) vuonna 2023 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,49;

4) vuonna 2023 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,78;

5) vuonna 2024 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,29;

5) vuonna 2024 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,73;

6) vuonna 2025 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,32;

6) vuonna 2025 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,73;

7) vuonna 2026 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,34;

7) vuonna 2026 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,58;

8) vuonna 2027 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,35.

8) vuonna 2027 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,61;

9) vuonna 2028 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,64;

10) vuonna 2029 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 4,65.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2023.